

Holdingbolagsstruktur - allmänna kommentarer och skattemässiga aspekter

Ett holdingbolag,

eller ett förvaltningsbolag, är ett bolag vars syfte är att äga, förvalta och kontrollera ett eller flera andra bolag. Holdingbolaget kontrollerar verksamheten utifrån ett aktiemajoritetsinnehav och kan till exempel fungera som moderbolag i en koncern.

Debatten om holdingbolag hettar då och då till i offentligheten och det finns många missförstånd och stor okunskap. För den som startar eller överväger att starta ett holdingbolag är det naturligt att fundera på bolagsstrukturens för- och nackdelar. Vilka frågor är viktiga att beakta vid inrättandet av en holdingbolagsstruktur? I den här artikeln presenterar vi ämnet utifrån en revisors och en skatterådgivares perspektiv. Vi beskriver vilka frågor som små och medelstora företag bör tänka på när de överväger att starta ett holdingbolag. Vi diskuterar inte internationella strukturer eller börsnoterade företag i den här artikeln.

Allmänna kommentarer om holdingbolagsstrukturer och användningsändamål

Ett holdingbolag kan startas av flera olika anledningar. Vanliga anledningar är riskhantering, förändringar i ägar- eller koncernstruktur, bättre kapitalhantering, förberedelse inför försäljning av bolaget eller skatteoptimering.

Ett holdingbolag används ofta för sparande och riskspridning. Faktum är att ett holdingbolag ofta fungerar som en spargris för ägarna, till exempel för långsiktiga planer. På så sätt blir det också möjligt att planera en effektiv utdelning av bolagets ackumulerade vinster och kapital. Detta förstärks i situationer där ett rörelsebolag har flera aktieägare, som var och en äger rörelsebolaget genom sitt eget holdingbolag. I sådana situationer kan varje aktieägare självständigt bestämma vad hen ska göra med de medel som ackumulerats i det egna holdingbolaget och hur mycket av medlen som hen kommer att betala ut till sig själv. Det är även möjligt att spara ackumulerade medel från tidigare operativ verksamhet i holdingbolaget i samband med bolagsrekonstruktioner. Dessa medel kan också placeras mycket fritt i holdingbolaget på det sätt som aktieägarna önskar, till exempel i lågriskfonder, börsnoterade aktier med högre risk eller till och med i andra onoterade bolags verksamheter. Ett holdingbolag kan även äga fastigheter eller andra tillgångar, vars överlåtelse till nästa generation juridiskt sett blir mycket enklare genom aktier i holdingbolaget än uppdelning och överlåtelse av själva fastigheterna.

Ett bra exempel på en situation där en holdingbolagsstruktur är effektivare än ett enskilt företag, är arrangemang där man vill få in nyckelpersoner i affärsbolagets verksamhet genom ägande. Med tiden kan värdet på ett rörelsebolag bli för högt. Men eftersom vinster kan överföras skattefritt från ett rörelsebolag till ett holdingbolag, blir rörelsebolagets balansräkning lättare. Nyckelpersoner kan då inkluderas som aktieägare i rörelsebolaget på ett mer fördelaktigt sätt.

Om holdingbolaget äger affärsbolaget, kan man genom

vinstutdelning från rörelsebolaget till holdingbolaget eliminera risker relaterade till det kapital som överförs genom vinstutdelning. Man måste dock se till att rörelsebolaget alltid har tillräckligt med kapital och likviditet. Det är emellertid enkelt att vid behov återföra kapital till rörelsebolaget från holdingbolaget, antingen genom ett koncernbidrag eller en kapitalinvestering. I denna mening är holdingbolagsstrukturen mycket flexibel och möjliggör en effektiv kapitalförvaltning.

Vid planering av koncernstrukturen bör även behovet och kravet på att upprätta koncernbokslut beaktas. Om en privatperson äger flera verksamheter i olika bolag, upprättas givetvis inget koncernbokslut. Men om verksamheterna och bolagen ägs genom ett holdingbolag, kan det enligt bokföringslagen vara nödvändigt att upprätta koncernbokslut. En sådan så kallad äkta koncern möjliggör användning av koncernbidrag om villkoren i koncernbidragslagen uppfylls. Exempelvis kan ett bolag som går med vinst lämna ett koncernbidrag till ett annat bolag i koncernen som går med förlust. Det vinstdrivande bolaget kan då sänka sitt resultat med en lägre skatt som följd. Med ett holdingbolag på toppen finns även möjlighet att låna pengar mellan bolagen. Det är då viktigt att till exempel säkerställa affärsmässiga överväganden, räntans förenlighet med marknadens och lånets avbetalningsvillkor.

Ett holdingbolag startas som ett vanligt aktiebolag, vilket nuförtiden inte nödvändigtvis kräver något aktiekapital. Även om det vanligtvis är mycket enkelt att förvalta ett holdingbolag, måste man vid inrättandet av en koncernstruktur ta hänsyn till att ett ökat antal bolag, även i en liten koncern, kommer att öka de administrativa kostnaderna. Ur ett riskhanteringsperspektiv, exempelvis för nya verksamhetsområden eller nya geografiska områden, kan det dock vara bra att starta ett nytt dotterbolag under ett holdingbolag eller rörelsebolag, även om det innebär lite mer administrativt arbete och kostnader.

Skattemässiga aspekter relaterade till holdingbolagsstrukturen

Precis som alla andra aktiebolag beskattas ett holdingbolag för sina vinster med en skattesats på 20 procent. Även den dividend som holdingbolaget delar ut beskattas vanligtvis via aktieägaren, det vill säga dividenden indelas utifrån nettoförmögenhet i förvärvs- och arbetsinsatsdividend beroende på beloppet. Exempelvis kan aktiebyte som beskrivs nedan bidra till att öka nettoförmögenheten och vara till hjälp när man inrättar en holdingbolagsstruktur.

Dividend som utdelas mellan inhemska onoterade aktiebolag är skattefri, det vill säga utdelning från de rörelsebolag som avses i denna artikel får skattefritt delas ut till holdingbolaget eller -bolagen. Rörelsebolaget betalar givetvis skatt på sin inkomst innan dividend kan delas ut. Holdingbolagets utdelning beskattas normalt vid aktieägarnas personbeskattning, det vill säga dividendens skattefrihet mellan bolag eliminerar endast dubbelbeskattning av dividenden. Viktigt att notera är att dividender från börsbolag är skattepliktig inkomst för holdingbolag, om inte holdingbolaget äger minst 10 procent av det börsnoterade bolaget.

En annan metod för att föra över medel från ett rörelsebolag till ett holdingbolag är genom koncernbidrag. Koncernbidrag kan delas ut om holdingbolaget äger mer än 90 procent av aktierna i rörelsebolaget. Efter att kravet på indelning i inkomstkällor avskaffades, är det inte längre nödvändigt att fundera på om holdingbolagets verksamhet är näringsverksamhet eller annan verksamhet. Det vanligaste är dock att koncernbidraget endast används i 100 procent ägda strukturer på grund av principen om likabehandling av minoritetsaktieägare. Koncernbidraget är skattemässigt avdragsgillt för bidragsgivaren och beskattningsbar inkomst för mottagaren, det vill säga koncernbidraget kan utjämna den beskattningsbara inkomsten i koncernen och överföra medel flexibelt mellan bolag.

När ett holdingbolag säljer aktier i ett rörelsebolag som det äger, är överlåtelsevinsten i princip skattepliktig inkomst enligt bolagsskattesatsen (20 procent). Om holdingbolaget självt har bedrivit näringsverksamhet innan försäljningen av dotterbolaget, och det har funnits en tillräcklig affärsanknytning mellan bolagen, kan holdingbolaget få sälja dotterbolagets aktier skattefritt enligt bestämmelserna om anläggningstillgångsaktier i näringsverksamhetslagen. Dessa fall är dock relativt sällsynta, särskilt i mindre företag. Rekommendationen i allmänhet är att inte inrätta en holdingbolagsstruktur enbart för skattefria överlåtelsevinster.

När dotterbolaget sålts ligger köpesumman kvar i holdingbolaget. Aktieägarna får själva bestämma vad de vill göra med pengarna. Bolaget kan dela ut dividend till sina ägare, fortsätta som ett investeringsbolag eller upplösas, vilket dock får skattepåföljder för aktieägarna. Skapandet av en holdingbolagsstruktur är därför inte nödvändigtvis den mest kostnadseffektiva lösningen vid försäljning av ett bolag.

När det gäller generationsskifte spelar holdingbolag vanligtvis ingen särskild roll. Om objektet för generationsskiftet är ett holdingbolag, bedöms bolagets och rörelsebolagens verksamhet som en helhet vid granskningen av förutsättningarna för lättnader vid generationsskifte. Lättnader för holdingbolaget är endast tillämpliga om verksamheten i rörelsebolaget, i vilket holdingbolaget äger aktier, faktiskt fortsätter att bedrivas.

Hur inrättas en holdingbolagsstruktur?

Det är förstås enklast att inrätta en holdingbolagsstruktur samtidigt som ett bolag startas. Då kan en eller flera personliga ägare starta egna holdingbolag, som i sin tur tecknar aktier i det bolag som påbörjar verksamheten. På så sätt uppnås den önskade ägarstrukturen utan skattepåföljder och till låga kostnader.

I ett bolag som redan bedriver näringsverksamhet uppnås en holdingbolagsstruktur utan skattepåföljder genom en verksamhetsöverlåtelse i enlighet med näringsverksamhetslagen. Vid en verksamhetsöverlåtelse ska den självständigt verksamma verksamhetsgrenen med alla sina medel och skulder överlåtas och i gengäld få aktier i dotterbolaget. Om definitionen av en verksamhetsgren inte uppfylls, eller om pengar används som vederlag, är det en skattepliktig affärstransaktion. Om verksamhetsöverlåtelsen görs till ett nytt dotterbolag, som bildats för att fortsätta verksamheten, ska ingen överlåtelseskatt utgå på den överlåtna fastigheten eller aktierna. Vid en verksamhetsöverlåtelse ändras rörelsebolagets FO-nummer. Detta kan utgöra ett hinder för verksamhetsöverlåtelser i vissa branscher. Moderbolagets ägarandelar förändras inte i arrangemanget.

Det är inte möjligt att överföra ett verksamt bolag med dess FO-nummer utan skattepåföljder om bolaget redan har ett visst värde. Ju större värde företaget har, desto större blir skattepåföljderna. Om mer än 50 procent av rösterna i bolaget förs över till holdingbolaget, kan överföringen ske skatteneutralt för aktieägaren genom aktiebyte enligt näringsverksamhetslagen. I detta fall ska den enda skattepåföljden vara den överlåtelseskatt som holdingbolaget betalar på det verkliga värdet av aktierna i målbolaget som ska förvärfvas. Fördelen med aktiebyte är att förvärvet av aktier ur

holdingbolagets synvinkel betraktas som en apportinvestering som aktieägaren gör i bolaget. Investeringen redovisas i holdingbolagets eget kapital. Bolagets nettoförmögenhet kan vara högre än målbolagets nettoförmögenhet, vilket kommer att hjälpa aktieägare vid beskattningen av framtida dividendutdelningar. På samma sätt är anskaffningsutgiften för aktier i målbolaget vid inkomstbeskattning lika stort som det verkliga värdet. Det kan ibland vara till hjälp till vid beskattningen av bolagets kapitalvinst i framtiden. Detta upplägg kan ha drag av skatteplanering. Därför är det ofta nödvändigt att söka förhandsavgöranden från Skatteförvaltningen innan arrangemanget genomförs, trots att Högsta förvaltningsdomstolen har ansett att aktiebytet i sig inte innebär främmande skattefördelar för skattesystemet (HFD 2018:78). Det är inte möjligt att ingå ett arrangemang enbart för framtida försäljning av aktier i målbolaget, vilket Högsta förvaltningsdomstolen redogjorde för i sitt beslut HFD 2021:65.

Om aktieinnehavet som ska överlåtas till holdingbolaget understiger 50 procent, kommer överlåtelsen att bli föremål för överlåtelsevinstbeskattning. I detta fall anses aktiernas verkliga värde vid överlåtelsen vara det överlåtelsepris som aktieägaren erhållit. Så är även fallet om aktierna säljs till holdingbolaget till ett pris som ligger under det verkliga värdet (HFD 2009:66). Aktieägaren ska betala skatt på eventuell överlåtelsevinst med skattesatsen för kapitalinkomst (30 procent/34 procent), och holdingbolaget som förvärvar aktierna betalar överlåtelseskatt på den använda köpesumman eller det verkliga värdet.

Ett holdingbolag kan med andra ord startas på många olika sätt. Innan start är det dock viktigt att klargöra både de skattemässiga konsekvenserna av arrangemanget och skattereglerna för verksamhet i en holdingbolagsstruktur.

Olli Penttilä

Manager / HT, GR | Assurance

Ernst & Young Oy

Mobile: +358 50 409 5007

olli.penttila@fi.ey.com

Jussi Pellikka

Senior Manager | Business Tax Services

Ernst & Young Oy

Mobile: +358 40 759 7742

jussi.pellikka@fi.ey.com

www.ey.com

EY | Building a better working world

På EY arbetar vi varje dag för att uppfylla vårt syfte “Building a better working world” och skapa långsiktigt värde för våra kunder, medarbetare och samhället i stort.

Med stöd av data och teknik bygger vi förtroende på finansmarknader och hjälper våra kunder att växa och utvecklas.

Vi samarbetar inom våra tjänsteområden revision, redovisning, affärsrådgivning, skatt, strategi och transaktioner, så att vi kan ställa bättre frågor för att hitta nya svar på de komplexa utmaningar som världen står inför i dag.

EY syftar på den globala organisationen och kan referera till ett eller flera av medlemsföretagen till Ernst & Young Global Limited som vart och ett är en separat juridisk enhet. Ernst & Young Global Limited, ett bolag registrerat i Storbritannien, tillhandahåller inte tjänster till kunder. Information om hur EY samlar och använder persondata och en beskrivning av vilka rättigheter individer har enligt dataskyddslagen finns på ey.com/privacy. Medlemsföretag inom EY tillhandahåller inte juridiska tjänster där det inte är förenligt med lokal lagstiftning. För mer information om vår organisation, besök gärna ey.com.

© 2021 Ernst & Young AB

All rights reserved.

Detta material har tagits fram för att ge en mer generell överblick och ska inte ses som professionell rådgivning. Kontakta oss gärna när du behöver rådgivning i enskilda frågor.

ey.com